

ABSZTRAKTOK

**1956 és a szocializmus: válság és újragondolás konferencia, Eger
2016. szeptember 8–10.**

Tulipán Éva

**Hadtörténeli Intézet és Múzeum
tulipan.eva@gmail.com**

Az erőszak vizuális megjelenítése 1956 fotóin

Az „ellenforradalmi terror” és pusztítás reprezentációja a forradalmat követően igen hangsúlyosan jelent meg a sajtó- és egyéb propagandatermékekben. Az előadás ennek példáin keresztül mutatja be a forradalom egyoldalú, az „ellenforradalmi” erőszakot középpontba állító vizuális ábrázolását, ezen fotók felülreprezentáltságát a hazai gyűjtemények egykorú anyagában. Emellett a kitér az erőszak következményeinek térbeli és személyekhez kötött megjelenítésére, a fővárosi romokról, illetve a „mártírok” temetéséről készült felvételeken keresztül.

Sümegei György

sumegyorgy@t-online.hu

Az 1956-os forradalom képzőművészete

A forradalom vizuális lenyomatából ismerünk legalább ezerkétszáz művet (rajz, festmény, plakát, plasztika stb.), amelyek 1956–1989/90 között jöttek létre. Ezeket az ügyért, a szereplőkért, a forradalom igazságát szolgálva élményeik megrögzítésének a fontossága miatt fogalmazták meg az alkotók. Itthon, a Kádár-korszak 33 éve alatt az 1956 (virtuális) KÉPTÁRÁba tartozó alkotások a politika részéről, ha a három T ingerküszöbét elérték, akkor nem a tiltás, hanem a likvidálás kategóriájába tartoztak: létrehozóit elkobzással, börtönnel is sújtották. A magyar emigrációkban és akkori kifejezéssel: a szabad világban korlátozásoktól mentesen idézték meg képzőművészek (pl. Marc Chagall, Oskar Kokoschka) a magyar '56-ot, őrizték az emlékét.

Máig tisztázatlan, hogy történelmi festészet-e 1956 képzőművészete. Vagy netán forradalmi művészet? Egyáltalán mi a forradalmi a képzőművészetben? Kádárék Forradalmi Munkás Paraszt Kormányja a forradalmat ellenforradalomnak beállító, s azt úgy megjelenítő propaganda művei mit képviselnek 1956 recepciójában, vizuális emlékezetében? S ezekhez képest a forradalom igazságát hirdető művek?

Murai András

**Budapesti Metropolitan Egyetem
mandras@btk.nyme.hu**

Filmváltozatok a forradalomra. Szempontok a játékfilmek vizsgálatához

Egy történelmi eseménynek sincsen véglegesnek tekinthető reprezentációja. Igaz ez az '56-os forradalomra is: az elmúlt hatvan évben készült jelentős mennyiségű játékfilm az időben változó politikai-társadalmi keretek adta lehetőségeket és igényeket követve más és más arcát mutatta, más szereplőit, eseményeit és tanulságait emelte ki.

Az előadás során a filmes ábrázolás változásaira helyezem a hangsúlyt. Céлом többek között a rendszerváltozás előtti és utáni alkotások eltéréseit kiemelni. 1989-ig a cenzúrához és tabukhoz való viszony határozta meg a téma filmes megjelenítését (is), valamint az időbeli folytonosság megteremtése, vagy éppen megszakítása alakította az '56-os filmek korszakolását. A

ABSZTRAKTOK

**1956 és a szocializmus: válság és újragondolás konferencia, Eger
2016. szeptember 8–10.**

rendszerátalakítást követően új témák és műfaji jegyek jellemzik a filmes emlékezetet: az áldozatok mellett egyre többször látni hősokeket, túlélő kismembereket, filmre kerülnek történelmi személyiségek, a vígjátéki stílus éppúgy megjelenik, mint a háborús melodráma, vagy a krimi műfaji sajátosságai. S ezeket az új vonásokat nem csupán a politikai változásokkal, hanem a társadalmi emlékezet átalakulásával és a tömegkultúra térhódításával érdemes összefüggésbe hozni.